

Høringsinnspill vedr. sak om effektivisering av oppvekstsektoren

En verden i endring krever robuste lokalsamfunn

Vi lever i en verden med store endringer. Både klima, ekstremvær, pandemier, tilgangen til mat og ressurser, olje og drivstoff er usikre i nær fremtid. Den stadig økende faren for krig i Europa kommer nærmere, og vi har antakelig bare sett starten på flyktningestrømmene som kommer. Hvordan skal vi forholde oss til alt dette? Små enheter i robuste lokalsamfunn der innbyggerne hjelper hverandre, synes å være løsningen. Alle er enige om at vi lever i «en usikker tid». Er det da akkurat nå vi skal rigge ned lokalsamfunnene? Når vi egentlig bør ruste opp for fremtiden? Samfunnsplanlegging må ha langsiktige perspektiver.

Vi hadde korona for bare fem år siden, og vi har allerede glemt det? Vi bodde i byen og barna måtte leke i små grupper mellom sperrebånd som lignet mest på et åsted for etterforskning. Barna ble redde for hverandre fordi vi drillet dem så mye på å holde avstand. Store grupper på små arealer gir store begrensinger og stort smittepress. Vi måtte holde barna hjemme i lengre perioder for å unngå å smitte sårbare familiemedlemmer. Vi så mot Surnadal og så oppvekstsentrene fungere tilnærmet som normalt.

Sett i lys av den globale situasjonen, er det viktig å tenke beredskap. Samlingspunkter i lokalsamfunnene er selve nøkkelen til beredskap, og oppvekstsentrene er godt egnet for denne funksjonen.

Vi er innflytterne dere vil ha

Som innflyttere ønsker vi å si noe om hvorfor vi har flyttet til kommunen. Vi bodde i en bykommune med hard arbeidslivspolitik. Det var kun anledning til å søke fulltidsplass i barnehagen, og foreldre blir tvunget til å jobbe i fulle stillinger for å forsørge dyre huslån. Dette får konsekvenser i en kultur der slitne barn hentes gråtende etter klokka fire, og foreldre har knapt tid til å nikke til hverandre. Forholdene blir så store, og vikarene så mange. Det er ikke lett å være et lite barn i samme rom som 50 andre. Dette førte til at vi valgte å ta dem ut av barnehagen og utsette oppstart for våre barn. Barna var ikke trygge på de voksne som de aldri ble kjent med.

Etter en måned på Mo oppvekstsenter, kunne femåringen stolt fortelle at «nå kjente han alle sammen». I den gamle barnehagen hadde han bare to venner og ingen voksne han stolte på. Vi som foreldre gråt da han gikk Lucia fremst i toget. Det hadde aldri skjedd i den store bybarnehagen. På oppvekstsenteret blir han møtt av trygge voksne med tid og overskudd. Her blir han sett, og kjenner seg trygg på dem han har rundt seg. Selv sier han at «jeg trenger ikke flere venner! Det viktigste er at jeg kjenner dem som går her».

Vi er tante og onkel til flere barn i ulike norske byer. Og hele tre av dem har tidvis store utfordringer knyttet til belastningen av å være i store grupper. Når de kommer gråtende hjem fordi det har vært så mye bråk, fordi læreren nok en gang er sykemeldt er det vondt å være forelder. Når den ressurssterke jenta sitter de to første årene ute i gangen, fordi hun ikke tør å gå inn i rommet til de andre 50 på trinnet, nettopp fordi det er alt for mange inntrykk å forholde seg til. Selv med diagnosen barneangst, utløste det ingen tiltak for å hjelpe. Hun uttrykker sterk misunnelse for dem på oppvekstsenteret som bare er 9 elever i rommet. Vi kunne fortsatt med å nevne alle vi kjenner som er foreldre eller utslitte lærere, som hver dag står i en kjempeskvis på grunn av alt for liten kapasitet og alt for store barnegrupper.

Vi har fortalt med stolthet til alle vi har møtt, at i Surnadal, her er det annerledes. Her har barnet vårt en lærer med tid. En lærer som innfører lek i førstetime og som faktisk har tid til å lese bok med hver enkelt elev. Her får vi god mulighet til dialog og vi får lyst til å engasjere oss i barnas oppvekstmiljø. Vi kjenner alle foreldre og vet navnet på alle barna. De leker sammen på fritiden på tvers av klassetrinn. Det er trygt, oversiktlig og slik vi drømte om for våre barns oppvekst.

Sammen med flott natur, et rikt liv i grendene, samhold og dugnad gir det rom for å velge litt annerledes enn i sentrumsnære områder.

Dette er umistelig! Og det kan på ingen måte erstattes av en sentrumsskole. Det var nettopp det vi flyttet fra.

Med vennlig hilsen

Maria og Vegard Eliassen, trebarnsforeldre